

Bi-monthly

PAYMENT INSIGHT

QR Payment

ต้นทุนต่ำ
สะดวก
ปลอดภัย

WHAT'S INSIDE

- What - QR Code คืออะไร ?
- Why - QR Payment สำคัญอย่างไร?
- Now - การพัฒนาของ QR Payment
- Future - อนาคตของ QR Code

EDITOR'S TALK

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (cashless society) เราจะเห็นคนไทยใช้เงินสดในชีวิตประจำวันน้อยลง โดยหันมาใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทน

แน่นอนว่า เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้มีบทบาทในแทบจะทุกประเภทของธุรกรรมทางการเงิน เช่น การโอนเงิน การซื้อสินค้า และบริการ การชำระค่าสาธารณูปโภค การบริจาคเงิน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ซึ่งเทคโนโลยีหนึ่งที่กำลังเป็นที่จับตามองในโลกการชำระเงินขณะนี้ คือ **“QR Payment”**

ทีมวิเคราะห์ระบบการชำระเงิน
ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน

6 ล้านจุด

จุดรับ QR ณ ร้านค้าและผ่านช่องทาง online

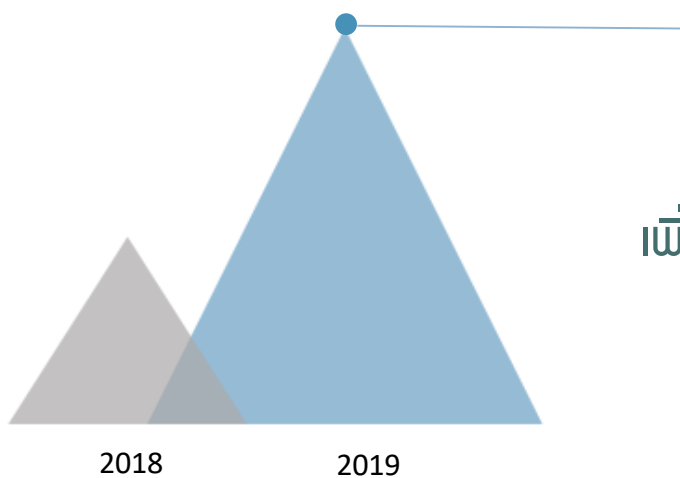
จุดรับ QR เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากข้อมูลล่าสุด (ธ.ค. 62) มีจุดรับ QR ประมาณ 6 ล้านจุด เพิ่มขึ้นจากราว 3 ล้านจุด ในช่วงต้นปี 61

↑ 2 เท่า

อัตราการขยายตัวในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

ตลอดปี 62

ปริมาณธุรกรรม

80 ล้านรายการ

เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว

110%

มูลค่าธุรกรรม

160 พันล้านบาท

เพิ่มขึ้น จากปีที่แล้ว

95%

มากกว่าการโอนเงินผ่านสาขาถึง

30%

WHAT QR Code คืออะไร?

ต้นกำเนิด QR Code

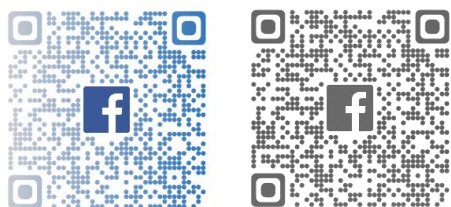
ในปี 1994 บริษัท Denso-Wave ประเทศญี่ปุ่นได้พัฒนาสัญลักษณ์สี่เหลี่ยม ขึ้นมาจาก barcode แบบธรรมดา หรือ barcode 1 มิติ แบบแท่งที่มีความหนาบางต่างกัน ให้มีความกว้างและยาวเป็น 2 มิติ ทำให้เก็บข้อมูลได้มากกว่า เหมาะสำหรับธุรกิจทุกประเภท จนทำให้เป็นที่แพร่หลายไปทั่วโลก โดยเรียกเจ้าสัญลักษณ์นี้ว่า QR Code (ย่อมาจาก Quick Response Code)

QR Code เก็บข้อมูลได้มากกว่า barcode แค่ไหน?

QR Code สามารถเก็บข้อมูลได้ 7,089 ตัวเลข ในขณะที่ barcode เก็บได้เพียง 20 ตัวเลข หรือคิดเป็น 350 เท่า!!!

QR Code ต้องเป็นสีดำเท่านั้น?

จริง ๆ แล้ว สีของ QR Code ไม่มีผลกับข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ แต่สีขาวดำทำให้สแกนง่ายที่สุด เพราะมีความแตกต่าง (contrast) มากที่สุด

ทดลองสแกนได้ที่

รูปแบบของ QR Code ในบริการทางการเงิน

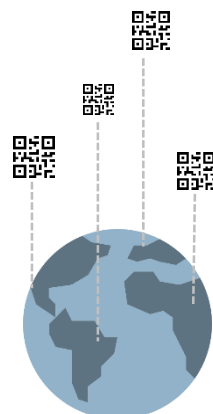
QR Code เก็บข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการซื้อขายสินค้าและบริการทั้งแบบ online และที่ร้านค้า โดยมี 2 รูปแบบ

- Static – QR Code จะไม่เปลี่ยนแปลง ร้านค้าพิมพ์เพียงครั้งเดียวและติดไว้ที่หน้าร้านได้ตลอด โดยลูกค้าจะต้องกรอกจำนวนเงินเอง
- Dynamic – QR Code จะเปลี่ยนในทุกรายการ เช่น QR Code ที่ถูกสร้างจากแอปพลิเคชันมือถือที่มีการระบุราคาสินค้าในแต่ละรายการ

Thai QR Standard

“มาตรฐานเดียวทั้งประเทศ ใช้ได้ทั่วโลก”

แบงก์ชาติได้ร่วมมือกับผู้ให้บริการเครือข่ายบัตรระดับโลก เช่น American Express, JCB, Mastercard, UnionPay และ Visa เปิดตัว “Thai QR Standard” (ม.ค. 60) ที่รองรับการชำระเงินได้หลากหลาย ทั้งบัญชีธนาคาร บัตรเครดิต บัตรเดบิต หรือ e-Wallet ของผู้ให้บริการรายไหน ก็สามารถสแกน Thai QR Code ได้ ทำให้การชำระเงินทั้งในและต่างประเทศสะดวกและง่ายดาย

WHY QR Payment สำคัญอย่างไร?

Innovation

QR Code เป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้การชำระเงินสะดวก ปลอดภัย มีต้นทุนต่ำ ทำให้ร้านค้ารับเงินง่าย จ่ายเงิน คล่อง ประชาชนไม่ต้องพกเงินสดมากเกินไป และที่สำคัญ คือ QR Code เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาต่อยอด บริการชำระเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การผ่อนชำระสินค้าซื้อ การบริจาคเงิน (e-donation) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการ **“เข้าสู่”** สังคมไร้เงินสด

Inclusion

และด้วยนวัตกรรมชำระเงินที่ดี ทำให้ร้านค้าต่าง ๆ ทั้งระดับใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้า ไปจนถึง ร้านรายเล็ก อย่าง ตลาดนัด ร้านข้างทาง แท็กซี่ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง สนใจรับชำระเงินด้วย QR code มากขึ้น ทำให้การเติบโตของจำนวนจุดรับชำระ QR เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดและกระจายตัวไป **“เข้าถึง”** ประชาชนมากยิ่งขึ้น

Interoperability

Thai QR standard ยังทำให้การชำระเงินทั้งในประเทศ และต่างประเทศสามารถใช้มาตรฐานร่วมกันได้ ซึ่งช่วยเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน ระหว่างประเทศให้ **“เข้ากัน”** ด้วยความร่วมมือ ระหว่างแบงก์ชาติ กับธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ เช่น สิงคโปร์ ติมูซุชา มาเลเซีย ลาว และญี่ปุ่น รองรับชำระเงินรายย่อยระหว่างลูกค้าและร้านค้า ของหลากหลายประเทศ

Information

นอกจากนี้ QR Payment ยังทำให้มีข้อมูลราย ธุรกิจซึ่งเป็นเสมือนขุมทรัพย์ที่ช่วยให้ **“เข้าใจ”** พฤติกรรมของร้านค้าและประชาชนได้ลึกซึ้งขึ้น ด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยวิเคราะห์ซึ่งลึก เพื่อพัฒนาต่อยอดบริการให้ตอบสนองความต้องการ ของผู้ใช้บริการมากขึ้น เช่น การทำ credit scoring ประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อ

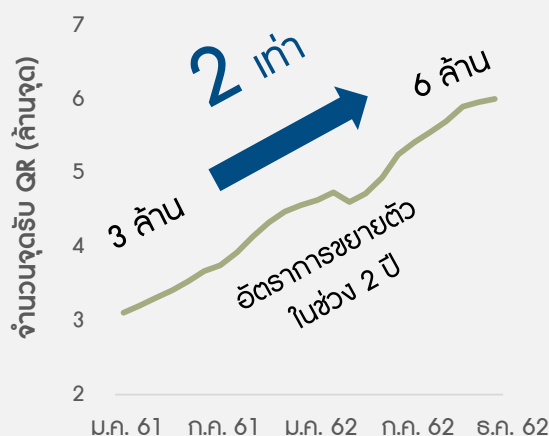

NOW

การพัฒนาของ QR Payment

5

จุดรับ QR

2018

จุดรับส่วนใหญ่
อยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ
และหัวเมืองหลัก กระจุกตัว
เพียงบางภาคธุรกิจ เช่น
ร้านค้าสะดวกซื้อ
สายการบิน

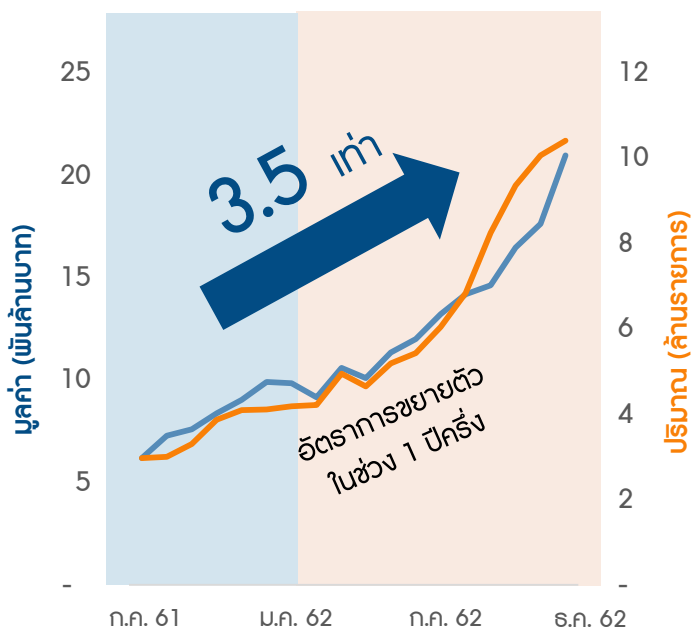
2019

จุดรับกระจาย
ไปในพื้นที่ต่างจังหวัด
ครอบคลุมธุรกิจที่
หลากหลายมากขึ้น
โดยเฉพาะร้านค้า
ขนาดเล็ก

ยอดการใช้จ่ายผ่าน QR

ในปี 2018 ยอดการใช้เพิ่มขึ้นจาก
การรณรงค์ของธนาคารขนาดใหญ่ และ
ผู้ใช้บริการเริ่มคุ้นเคยและมั่นใจกับ QR
payment

ในปี 2019 ยอดใช้สะดุดจากความกังวล
ในมาตรการของรัฐในช่วงต้นปี แต่ภาพรวม
ยังเติบโตอย่างก้าวกระโดด จากเหตุผลต่อไปนี้

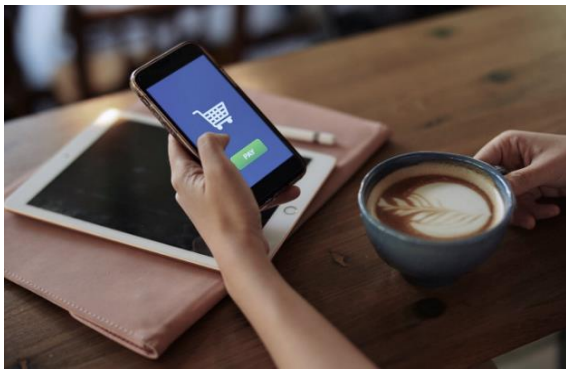
1 ธนาคารพาณิชย์เปิดตัว
บริการใหม่ ๆ ที่เชื่อม
ระหว่าง QR และ mobile
banking ได้ ทำให้สะดวก
มากยิ่งขึ้น

2 แบนกชาติร่วมกับสมาคม
ธนาคารพัฒนาบริการ
MyPromptQR หรือ
บริการจ่ายเงินผ่าน QR
แบบร้านค้าเป็นผู้สแกน

3 แบนกชาติร่วมมือกับสถาบัน
การเงินในต่างประเทศ เช่น
ญี่ปุ่น ลาว และกัมพูชา เพื่อ
ส่งเสริมการใช้จ่ายผ่าน QR
ในต่างประเทศ

FUTURE อนาคตของ QR Code

“ QR Code เป็นหนึ่งในพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมและบริการทางการเงินใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในอนาคต ”

Just walk out technology

ผสมผสานเทคโนโลยี sensor กับ deep learning เพื่อคำนวณว่าคุณค่าซื้อสินค้าอะไร จำนวนเท่าไร เพียงลูกค้าสแกน QR ก่อนเข้าร้าน เลือกหยิบสินค้า และออกจากร้าน โดยไม่ต้องต่อแถวจ่ายเงินที่แคชเชียร์ เพราะเงินจะถูกหักจากบัญชีของลูกค้าอัตโนมัติ

Show me more

เมื่อลูกค้าสแกน QR code ในขั้นตอนการชำระเงิน ก็จะแสดงรายละเอียดสินค้า เช่น สถานที่ผลิต ระยะเวลารับประกัน ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับตัวสินค้าต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลโปรโมชั่นของบัตรเครดิต เงินคืนที่ลูกค้าจะได้รับ และข้อมูลสำคัญอื่น ๆ

Fight virus outbreaks

หน่วยงานรัฐร่วมมือกับผู้ให้บริการชำระเงินในจีน ใช้ QR code เก็บข้อมูลสุขภาพและการเดินทางมาประมวลความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ Covid-19 ผ่าน QR Code สีต่าง ๆ เช่น สีแดงคือเสี่ยงมาก หรือสีเขียวคือไม่มีความเสี่ยง โดยประชาชนต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ตั้งไว้ เพื่อลดความเสี่ยงขณะซื้อสินค้าและบริการ

